

Bekir Berk

Şelâleden su içmek!

Farkındayım. Şu anda yapmaya çalıştığım işin, yukarıda sözünü ettiğim hareketten pek bir farkı yok.

Ama ben yine de yapmak istiyorum.

Çünkü, hayatının her anını şelâleler kadar güzel ve coşkun kükreyişler içinde yaşayan ve gittiği her yerde insanı heyecan anaforu içine alıp peşi sıra başka dünyalara götüren bir berk-i hâtıfla karşı karşıyayım.

Ve onu anlamaya, daha önemlisi anlatmaya çalışıyorum.

Onu, yani Bekir Berk'i.

Bütün büyük insanlar gibi onu da anlamak zor. Anlatmaksa, çok daha zor.

Ben bu zorluğu göze alıyor, onu tam olarak anlayıp anlatamamam da, bu vesile ile hatırlatabileceğimi ümit ediyorum.

Yıl, 1926. Tağutların zuhur edip taunların tahribata başladığı zamanlar.

Bu şimşek, berk-asâ ahvâliyle ilk defa Ordu'nun Delikkaya köyünde çaktığında, ailesini sevince boğarken, gelişini bütün köye duyurmuştu.

Ordu, Balıkesir, İstanbul arasında, şule-i berkiye parlaklığıyla geçen hareketli çocukluk, gençlik yıllarında, hep doğduğu zamanlarda ortaya çıkıp zihinleri işgal, idrakleri iğfal eden tağutlara karşı duruşunu güçlendirdi.

Başarılı talebelik yıllarının ardından, genç bir avukat olarak hayata atıldığında, yanında ve karşısında onlarca dernek, binlerce genç vardı. Gittikçe hareketlenen ve genişleyen bu içtimaî zemin, onun hayatında soyadının ikinci mânâsının da tecelli etmesine vesile oldu.

Artık o, inatçı tağutlara karşı olabildiğince katı ve sert tavırlar takınırken, mümin kardeşlerine müşfik sinesinde yer verir, onları bir yaprak rikkatiyle sararak gelebilecek her türlü tehlikeden korumaya çalışırdı.

En bariz husûsiyeti, imanından güç alması ve kendine güvenmesiydi. Her zaman metin ve sağlam durur, müteheyyic ve mütehayyir hareket ederdi. Kendini hep başarılı olmaya şartlandırır, çalışmalarını ona göre yapardı.

Mağlubiyeti ihtimal olarak bile aklına getirmez, yenilgiyi kabul etmezdi. Hasbelkader yaşarsa, o takdirde asla ümitsizliğe düşmez, öyle hadiseleri azmine bileği yapar, kararlılığının saykalı sayardı.

Belki de bu yüzden, önünde pek çok imkân ve ihtimal olduğu, teşvik de gördüğü halde, mücadele vasıtası olarak silâhı değil, hitabı seçti. Zîrâ ses tonu, vurgu ve ahenk gibi hitabet unsurlarıyla güçlendirerek kullandığı her kelime, muhatabı üzerinde silâhtan daha büyük tesir bırakırdı.

Genellikle mukaddes bildiği değerlere bir saldırı vuku bulduğu zaman sesini sertleştirir, sözünü sakınmaz, gözünü budaktan esirgemezdi. onun için dine, vatana, millete dost olanları dost edinir, düşmanlık yapanları düşman bilir ve mukabele ederdi.

Bu yüzden yaptığı her hareket, söylediği her söz, yazdığı her yazı dostlarının hislerini şimşek letâfetiyle okşayıp aydınlatırken, düşmanlarının üzerine yıldırım gibi düşer ve yakıp, yıkıp parçalardı.

Hitabet gücünü, bu mânâda ilk defa İstanbul'un fethinin beş yüzüncü yıldönümünü kutlama hazırlıkları sırasında kullandı ve çıkardıkları dergide Fatih'e hakarete cüret eden Kemâlistlere heyecanlı bir gürleyişle karşılık verdi:

'Kemâlist, haddini bil ve ağzını topla!..'

Bir taarruz hamaseti ve hassasiyetiyle yaptığı bu kelime bombardımanı ile Kemâlistlerin sivri dillerini boğazlarına tıkarken, zamanın tescilli komünistleri ile birlikte hareket ederek 'İnsan Haklarını Koruma Derneği'nin kurucuları arasında yer alan Mareşal Fevzi Çakmak'ı da aynı üslûpla ikaz etti:

'Mareşal, dikkat et!.. Size bulaşacak kızıl leke, şanlı üniformanızı süsleyen şehit kanı kırmızısını öldürür.'

Taarruzu da, ikazı da müessirdi Bekir Berk'in. Lâkin tavsiyede bulunmak gerektiği veya yol göstermek icap ettiği hallerde ses tonu yumuşar, vurgusu değişir, mânâsı müşfik bir zenginlik kazanırdı.

İstanbul'un Fethinin Beş Yüzüncü yılı münasebetiyle Menderes'e yazdığı ve 'Millî irade ile iktidara gelenler, millî iradenin icaplarını yerine getirmekle mükelleftirler' ifadeleriyle başlayıp 'Ayasofya'yı müze haline getiren vekiller heyeti kararını kaldırarak kendi kendinizi inkâr yolunda olmadığınızı gösteriniz' şeklinde devam eden uzun mektubu buna mümasil misallerle doludur.

Bekir Berk'in makul tavrı, yeri geldiğinde hitabının volkan kadar yakıcı, yıldırım gibi çarpıcı bir tesir gücü kazanmasına mani olmazdı. O heyecan seline kapıldığı zaman ağzından çıkan kelimeler ayrı bir hamaset mânâsı kazanır, tesir gücüne sahip olur ve sözü hedefini can evinden vururdu.

Bunun örnekleri daha önce defalarca yaşanmış, Allah inancı, memleket sevgisi ve millete hizmet heyecanının hararetiyle lavlaşan ifadelerinden, bu değerlere düşman olanlar defalarca paylarına düşeni almışlardı:

'Anarşistler, komünistler!.. Boşuna sevinmeyiniz. Burası Müslüman Türkiye. Burada komünizme yönelen her hareket iflâsa mahkûmdur...'

Bu gibi sözlerle, tavırlarla güç kazanıp intişar eden heyecanlı halleri ona her gittiği yerde ve girdiği cemiyette muteber bir yer kazandırsa da, o bu hallerden pek memnun olmazdı.

Çünkü, henüz sükûnet içinde akarak gittiği yere hayat götüreceği fitrî mecrainı bulmuş değildi.

'Yeter ki siz bizim dâvâmızı müdafaa edin, biz gerekirse burada yıllarca kalmaya razıyız.'

İşte bu söz durdurdu, ruhunda esen arayış anaförlerini.

O zamana kadar hâkim, mahkûm herkesi sözünün etkisi altına alırken; Şimdi kendisi, karşısındaki mahkûm sıfatlı maznunların söylediği bir sözün tesir sahasına girmiş ve değişmeye başlamıştı.

1958 yılında, dâvâlarına yapılan iftira ve isnatlara, bir bildiri neşrederek cevap verdikleri için Ankara zindanlarına atılan Nur Talebeleri söylemişti o sözü.

Zaten, Tahsin Tola'dan davet geldiği anda anlamıştı bunun sıradan bir dâvâ olmadığını. Ama yine de Ankara'ya gelip maznunlarla görüşmek istediğinde, karşısında 'Bizi buradan kurtar' dercesine yalvaran bakışlarla kendisinden imdat isteyen çaresiz insanlar göreceğini zannetmişti.

Fakat, her zaman yaşamaya alışkın olduğu hapisane manzaralarının aksine, onları, kendi istekleri ile oraya gelmişçesine rahat bir ruh hali içinde görünce şaşırılmıştı.

'Sizi buradan kurtarmaya mı çalışayım, yoksa dâvânızı mı müdafaa edeyim' diye sorduğu zaman almıştı o veciz cevabı.

Kendisi yine çağlayanlar gibi kükremeye hazırlanırken, onların buldukları yerde deryalar kadar derinleştiklerini görünce durdu. Maznunların hallerinden ders aldı ve fitratı müheyya olsa da, ruhen kavuşma fırsatı bulamadığı sükûnet iklimiyle hemhâl oldu.

O zaman, önündeki masum insanlardan ziyade, mahkûm edilmek istenen muzaffer bir dâvâyı savunması gerektiğini anladı. Önce Bediüzzaman hakkında bilgi alıp eserlerini okudu, ardından da müdafaaasını hazırlayarak mahkeme heyetinin karşısına çıktı:

'Yüksek mahkemenin, muhterem hâkimleri!

Bu dâvâ, bidayette iddia edildiği gibi dinin istismarı dâvâsı değildir. Ve aynı zamanda bu dâvâ, karşınızda maznun sandalyesinde oturan bu on kişinin dâvâsı da değildir.

Haddi zatında, onların şahsında bir iman boğulmak istenmekte, bir kitaba karşı savaş açılmış bulunmaktadır. Bu savaş iki zihniyetin mücadelesi, bu şahıslar onun vesilesi, bu salon o muharebenin meydanıdır. Ve bu savaşın silâhı kılıç değil, kalemdir. Hedefi beden değil, vicdandır."

Artık onun nazarında mahkeme bir salondur, mahkeme heyeti, maznunlar ve davetliler de dinleyici. Kendisi de, onlara iman-küfür mücadelesi hakkında bilgi verip Nur Hareketini anlatan mahir bir hatip.

Saatler süren bu müdafaa sırasında, o konuştuğu kelimele çağladı, hakikatler aktı, zihinler aydınlanıp vicdanlar rahatladı.

Ve, verilen beraat kararının ardından salonu gür bir seda doldurdu:

'Yaşasın adalet, yaşasın âdil hâkimler!..

Böylece o gün, iki dâvâyı birden kazandı Bekir Berk. Biri Ankara'da açılan dâvâ, diğeri iman-Kur'ân dâvâsı...

Her mevsim esebilen coşkun bir heyecan fırtınasıydı o. Önüne büyük badireler açıp hızına hız, heyecanına coşku katan bu yeni mensubiyeti; hislerini teskin ederek hareketine yön verdiği için, gittiği her yerden hayırlı neticeler almaya başladı.

Bilhassa, Said Nursî'nin, 'Elli sene hizmet etmiş talebe' yerine kabul edip vekaletname vermesi ile başlayan mahkemeler kervanını; küçükken kendisinin gördüğü, annesinin de tabir ettiği rüyasının tecellisi olarak yorumlaması, ona mânevî bir

güç kaynağı oldu.

O rüyada, 'Biz daima sizinle beraberiz ve sizleri seyrediyoruz' diyerek Allah için çalışmaya teşvik eden Peygamberimizi (asm) hep yanında hazır, başında müzahir hissetmesi, hareketlerine ibadet derinliği ve ihlas samimiliği kazandırdı.

Diğer bütün dâvâları bırakıp, sadece Bediüzzaman'ın, Risâle-i Nur'un ve Nur Talebelerinin müdafaasını üslenince, onun ihlâsını imtihan etmek istercesine o kadar çok dâvâ açıldı ki, zaman zaman her güne bir mahkeme isabet etmeye başladı.

Bir seferinde Pazartesi İstanbul'da, Salı Trabzon'da, Çarşamba Çanakkale'de, Perşembe günü de Bitlis'te duruşma vardı. Üstelik mevsim kış, yollar kapalı, ulaşım imkânları da oldukça kıttı.

O, bu mahkemelerde yapacağı müdafaaları hazırlama telâşî içindeyken, Doğuda bazı yolların karla kaplı olduğu haberini alan arkadaşları, oralardaki mahkemelere yetişmeye ihtimal vermediklerini söyleyerek ne yapmaları gerektiğini sorunca kızdı.

'Bu mânevî bir cihaddır. Biz yola çıkarız, yol kapanıncaya kadar devam ederiz. Kader fetva vermezse yolda kalırız. Fakat yol açıksa devam ederiz. Böylece mânevî mesuliyetten kurtuluruz' diyerek hemen harekete geçti.

Bu kararlılıkla yola çıktıktan sonra, zaman zaman hayatî tehlikelere maruz kalmasına rağmen, yerine göre uçaktan kağniya kadar her türlü vasıtayı kullanarak herkesi şaşkırtan bir hızla vaktinde mahkemelere yetişti ve hepsinden beraat kararı çıkarttı.

Nur Hareketine dahil olup fiilen 'Nurcuların avukatı' sıfatını taşıdığı on beş sene zarfında binden fazla dâvâya girdi. Bütün maznunları beraat ettirip kitapları iade kararı aldırarak adalet tarihine geçti.

Çünkü o, tam bir adalet akıncısı, hukuk kahramanı ve Nur hatibi idi.

Nitekim, Türkiye'den ayrılıp Arabistan'a gittiği zaman da, hızından, heyecanından bir şey kaybetmedi. Cidde radyosunda, su şırıltıları ve bülbül şakımaları arasında Nurları okuyarak, dâvâsına hitabetle hizmete devam etti.

Bu itibarla, merhum Bekir Berk, Zübeyir Gündüzalp için söylediği; 'Büyük adam, yaratılış gayesini bir an hatırından çıkarmayan, bu hedefe doğru yürüyen ve hedefinden hiçbir zaman şaşmayan ve ayrılmayan adamdır.

Büyük adam, dâvâsı büyük olan adamdır. Büyük adam, himmeti büyük olan adamdır. Büyük adam, hedefi büyük olan adamdır. Büyük adam, büyüklük dâvâsı olmayan adamdır.

Nihayet büyük adam, bütün küçüklüklerden sıyrılmasını bilmiş ve bütün büyüklükleri şahsında cem etmiş adamdır' gibi vasıfların hepsini haiz olan büyük bir adamdır denilebilir.

Hayranı olduğu Mehmed Akif gibi hasta haliyle, yıllarca hasretiyle yandığı vatanına döndükten bir süre sonra, 14 Haziran 1992'de 'Zindan-ı dünyadan bostan-ı cinana' göçtüğünde, ardında coşkulu bir hizmet mazisi bırakmıştı.

Eserleri ile dillerde, hatıralarıyla gönüllerde hâlâ çağlamaya devam ediyor.

İşte böyle dostlar.

Şelâleden su içmeye çalışırken, dimağıma damlayan katreler bunlar.

Size, o coşkun akışı her yönü ile anlattığım iddiasında değilim. Ama biraz olsun hatırlatmaya çalıştığımı söyleyebilirim.

Siz de, bu vesile ile üç İhlâs bir Fatiha okuyup ruhuna ithaf ederek, ona kendinizi hatırlatabilirsiniz.